

In de **Federatie Groene Heuvelrug (FGH)** zijn de volgende verenigingen vertegenwoordigd:

Maarn Maarsbergen Natuurlijk,

Leefbaarheid Doorn,

Dorp en Natuur Amerongen-Leersum,

Tussen Heuvelrug en Wetering Driebergen en

Vereniging Bewonersbelangen Maarn Maarsbergen.

De FGH zet zich in voor het behouden en verbeteren van de natuur-, landschappelijke en cultuurhistorische waarden, flora en fauna, kwaliteit van het milieu, gezondheid van mensen, het dorpskarakter van de gemeentelijke kernen alsmede een goede ruimtelijke ordening.

Contact: secretaris@federatiegroeneheuvelrug.nl; T: 06 432 64 661; Van Beuningenlaan 34-B, 3953 BS Maarsbergen

Aan:

- Gemeente Utrechtse Heuvelrug
- Mevrouw M. van den Heuvel

Betreft:

Zienswijze van de Federatie Groene Heuvelrug (FGH) op de concept Omgevingsvisie

Utrechtse Heuvelrug, 11 april 2022

Geachte Gemeente Utrechtse Heuvelrug,
Geachte mevrouw Van den Heuvel,

Op de volgende bladzijden treft u de zienswijze aan van de Federatie Groene Heuvelrug (FGH) op de concept Omgevingsvisie van de gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Met vriendelijke groet,

Loek Bosman
voorzitter FGH

Berend Musegaas
secretaris FGH

Zienswijze FGH op concept Omgevingsvisie Gemeente Utrechtse Heuvelrug

April 2022

Algemeen

In de concept Omgevingsvisie van de Gemeente Utrechtse Heuvelrug (GUH) wordt een hoge ambitie geformuleerd voor het behoud en uitbreiding (!) van natuur, herstel van biodiversiteit, behoud van het unieke landschap en het streven naar een duurzame, klimaatneutrale gemeente. Het zal duidelijk zijn dat de Federatie Groene Heuvelrug (FGH) van harte kan instemmen met dit hoge ambitieniveau op deze genoemde onderwerpen. Welgemeende complimenten zijn, wat de FGH betreft, hiervoor dan ook op z'n plaats ! En wij denken ook dat het overgrote deel van onze inwoners hier ook mee zal kunnen instemmen.

Het is echter de vraag of het overgrote deel van onze inwoners beseft dat dit ook betekent dat niet alles overal kan en dat er (soms pijnlijke) keuzes gemaakt moeten worden.

Als er gekozen wordt voor bescherming van groen, uitbreiding van natuur en herstel van biodiversiteit, wat volgens FGH de terechte keuze is, maar daarnaast ook voldoende woonruimte voor jonge gezinnen, senioren en sociale woningbouw belangrijk wordt gevonden, dan betekent dit bijvoorbeeld dat er minder gebouwd kan worden in de vrije sector of voor bedrijven en winkels met een groot ruimtebeslag.

En dat hoge ambitieniveau voor natuur, biodiversiteit en duurzaamheid betekent ook dat er grenzen gesteld moeten worden aan de recreatiemogelijkheden in onze gemeente. Evenzo zal de automobilititeit beperkt moeten worden en zal de fiets en het OV een opwaardering moeten krijgen bij de inwoners.

De FGH ziet dat in de concept Omgevingsvisie die noodzakelijke keuzes ook wel voorzichtig gemaakt worden, maar wij vinden ook dat die keuzes concreter en scherper in beeld gebracht moeten worden. Er moet geen misverstand zijn dat een keuze voor natuur, biodiversiteit en duurzaamheid ook betekent dat op andere fronten de keuzevrijheid en mogelijkheden beperkt worden.

Wij gaan er overigens van uit dat deze prioriteit voor natuur, biodiversiteit, landschap en duurzaamheid ook tot uiting zal komen in de nog op te stellen programma's en omgevingsplannen. Daarin zal deze prioriteit 'handen en voeten' moeten krijgen.

Deze prioriteit past ook goed bij de functie die onze gemeente heeft in de regio: een groen uitloophed voor inwoners uit sterk verstedelijkte kernen in de omgeving zoals Utrecht, Nieuwegein en Houten. Dat geeft een verantwoordelijkheid voor het in stand houden (en versterken) van deze functie en geeft dus beperkingen ten aanzien van andere ambities.

Wij verwijzen ook naar de door FGH ingebrachte reactie op de Toekomstvisie. Bij de behandeling van de Toekomstvisie is toegezegd dat de reacties op de toekomstvisie worden meegenomen bij de behandeling van de Omgevingsvisie.

Wij gaan er overigens van uit dat de Omgevingsvisie consistent is met de Toekomstvisie.

In het vervolg van deze zienswijze geven wij aan waar keuzes naar ons inzicht scherper of anders gemaakt zouden moeten worden.

Tenslotte hebben wij in deze algemene inleiding van onze zienswijze nog de volgende opmerking:

In hoofdstuk 1 wordt, naast een verwijzing naar de Toekomstvisie van de GUH, ook verwezen naar de ruimtelijke visies van Rijk en Provincie en een aantal regionale sectorale nota's over economie, energie en klimaatadaptatie, maar de inhoudelijke consequenties daarvan blijven onbenoemd.

Natuur en landschap

Zoals reeds aangegeven, is de FGH blij met de hoge ambitie voor natuur, biodiversiteit en landschap zoals die is geformuleerd in de concept Omgevingsvisie.

Wel zijn de gebruikte formuleringen in de paragraaf 'Robuuste Natuur' nog weinig concreet in termen van hectares of locaties, maar wij begrijpen dat dit in een visiedocument te ver zou gaan. Wij verwachten en nemen aan dat de gekozen beleidsrichtingen op concreet niveau worden uitgewerkt in de nog op te stellen omgevingsplannen en programma's. Op dat niveau verwachten wij dan ook dat echte keuzes voor de ruimtelijke invulling gemaakt zullen worden en waarbij de hoge ambitie op het gebied van natuur, biodiversiteit en landschap ten opzichte van andere ruimte vragende activiteiten tot uiting komt en wordt vastgelegd.

Graag maken wij nog een aantal specifieke opmerkingen die wij in de Omgevingsvisie verwerkt zouden willen zien:

1. Ruimte voor de intrinsieke waarde van de natuur.

De FGH pleit ervoor om gebieden te benoemen waar de natuur het primaat heeft en de mens ongewenst is. Dit sluit aan bij de verklaring in de concept Omgevingsvisie dat het niet alleen moet gaan om *'recreatienatuur'*, maar *uitdrukkelijk ook om 'echte, intrinsieke' natuur*.

Ook zou het niet misstaan als er een brede en rustige natuurcorridor gecreëerd wordt tussen de ecoducten in de gemeente. Op die wijze kunnen de ecoducten functioneren op een manier waarvoor ze bedoeld zijn.

Wij onderschrijven voorts van harte het in de concept Omgevingsvisie geformuleerde doel om kwelzones (zoals bijvoorbeeld ten noorden van Maarsbergen en in andere kwelgebieden ten zuiden en ten noorden van de heuvelrug) te herstellen en in de natte kwelzones de prachtige kansen te benutten voor het ontwikkelen van unieke en kwetsbare kwelnatuur waardoor de biodiversiteit een plus zou krijgen. Dit betekent wat ons betreft ook dat in deze zones andere activiteiten, zoals woningbouw, niet passen.

2. Ruimte voor recreatie en toerisme.

Wij hopen dat vergroten van het Nationaal Park aan de flanken geen utopie blijkt. Dat een hoge ambitie voor natuur en biodiversiteit ook betekent dat er beperkingen zijn voor recreatie en toerisme is een aspect waarop wij in de paragraaf 'recreatie' nader terugkomen.

3. Kwaliteit van bodem en water.

De kwaliteit van bodem en water zijn wat ons betreft ook aspecten van natuur. Wij lezen in de concept Omgevingsvisie dat huidige bodemkwaliteit behouden moet blijven. Wij denken dat ook een verbetering van de bodemkwaliteit als ambitie zou mogen worden geformuleerd.

Over het omgaan met wateroverlast en -tekort is in de concept Omgevingsvisie het nodige opgeschreven. Over het aspect waterkwaliteit vinden wij echter vrijwel niets terug. Ook dit aspect kan wat ons betreft aandacht gebruiken.

4. Waardevolle cultuurhistorie en archeologie

Versoepelen van de regels voor ruimtelijke kwaliteit doet bijna altijd afbreuk aan cultuurhistorie en archeologie. Wees een goed huisvader/-moeder en zorg voor een behoud- en herstelman waarbij cultuurhistorie en archeologie zichtbaar wordt.

5. Stichtse Lustwarande

Bij de uitwerking per gebied ontbreekt een beleid t.a.v. het omgaan met de Stichtse Lustwarande. Alleen bij de uitwerking per dorp wordt de Stichtse Lustwarande genoemd in verband met de ontwikkeling van het dorpscentrum. Dat is een wel héél beperkte invulling. In de Provinciale Omgevingsvisie krijgt ze wel prominent aandacht als onderdeel van de cultuurhistorische hoofdstructuur van de provincie. De provincie verwacht van de gemeenten dat deze de waarden van de cultuurhistorische hoofdstructuur

borgen in alle gemeentelijke omgevingsplannen. In de gebiedsuitwerking Heuvelrug wordt geconstateerd dat de Stichtse Lustwarande er “onderdeel van uitmaakt” maar beleidslijnen of -keuzes ontbreken in de concept Omgevingsvisie.

De huidige praktijk is dat de Stichtse Lustwarande tussen Driebergen en Doorn in de volksmond ook ‘Stichtse Pompwarande’ wordt genoemd vanwege de hoge dichtheid aan tankstations. Voorts stellen we vast dat nieuwe initiatieven voor verdichting met woningbouw aan de orde van de dag zijn en worden gefaciliteerd of zelfs door de gemeente gestimuleerd. Behoud het afzonderlijke karakter van de dorpen en voorkom dat de gemeente, vanuit de doorgaande wegen gezien, één groot stedelijk gebied wordt.

Duurzaamheid

De FGH ziet met instemming dat in de Omgevingsvisie veel aandacht wordt besteed aan een duurzame toekomst voor onze gemeente.

Wij lezen in de Omgevingsvisie de duidelijke wil om onze gemeente klimaatbestendig te maken, verdroging een halt toe te roepen, maatregelen tegen wateroverlast te nemen, duurzame milieuvriendelijke mobiliteit te bevorderen, van bedrijven een kleinschalig en duurzaam profiel te verlangen, energiebronnen te verduurzamen, energiegebruik te verminderen en toe te werken naar duurzame kringlooplandbouw. Allemaal doelstellingen waarmee de FGH van harte kan instemmen!

De FGH heeft hierbij een paar aanvullende kanttekeningen:

1. Het landbouwkerngebied bij Maarsbergen lijkt een uitzondering te vormen bij de transitie naar duurzame kringlooplandbouw. De transitie naar duurzame kringlooplandbouw mag daar volgens de concept Omgevingsvisie minder snel gaan dan in andere agrarische gebieden, maar wel onder de voorwaarde dat op korte termijn de bedrijfsvoering verduurzaamd wordt. De FGH vindt dit onduidelijk. Wat is ‘minder snel’ en wat wordt in het landbouwkerngebied dan verstaan onder verduurzaming? Wat de FGH betreft, zou dit gebied geen uitzondering moeten zijn bij de transitie naar duurzame kringlooplandbouw.
2. De FGH zou explicieter en concreter verwoord willen zien dat bij de opwekking van duurzame energie natuur en landschap zoveel als mogelijk ontzien worden. Uiteraard is de FGH blij met het streven om duurzame energie zoveel mogelijk op te wekken in de bebouwde omgeving. Het is echter jammer dat dit streven zich voor wat betreft daken van bedrijfspanden alleen lijkt te beperken tot nieuwbouw. In de ogen van de FGH kan dit streven ook prima gelden voor bestaande (agrarische) bedrijfspanden. Daarnaast zou het stimuleren van particulieren om op hun dak zonne-energie op te wekken explicieter verwoord kunnen worden in de Omgevingsvisie. In dit kader missen wij ook het streven om de geluidswallen bij en de ruimte tussen A12 en de spoorlijn te benutten voor het opwekken van duurzame energie. De tekst “*We staan positief tegenover nieuwe technieken met minder landschappelijke impact.*” vinden wij weinig ambitieus. De FGH zou graag zien dat de GUH er actief naar streeft om deze nieuwe technieken (zoals geothermie, waterkracht,) te benutten op haar grondgebied. Indien het dan toch nodig blijkt om duurzame energie ook in het landschap op te wekken, dan moet dit gebeuren met groot respect voor inpassing in het landschap en zodanig dat het een bijdrage levert aan herstel van de biodiversiteit (zie hiervoor diverse concrete voorbeelden in het land). Windmolens zijn, wat de FGH betreft, alleen acceptabel indien andere bronnen voor duurzame energie aantoonbaar tekort schieten. Uitgangspunt bij dit alles is dat de GUH klimaatneutraal wordt en ook een redelijk aandeel levert in de landelijke en regionale duurzame energiebehoefte.
3. Wij missen in de paragrafen over duurzaamheid de aandacht voor duurzaam consumeren. De gemeente zou best een rol kunnen hebben om, door middel van goede voorlichting, consumenten en middenstand

te stimuleren tot een duurzaam consumptiepatroon. Dit kan bijvoorbeeld gelden voor het verminderen van plastic verpakkingsmateriaal en het aanbieden van duurzamere alternatieven van bepaalde producten.

4. De FGH staat uiteraard achter de sanering van asbest, maar alleen stimuleren van eigenaren om de asbestdaken te verwijderen klinkt ons weinig ambities in de oren. Enige dwang of drang lijkt ons in dit geval niet ongepast en zou een streefdatum waarop alle asbestdaken gesaneerd moeten zijn niet misstaan.

Tenslotte mist de FGH nog de concrete maatregelen om de duurzame ambities waar te maken. Wij begrijpen dat dit een verdere uitwerking vereist, maar alleen ambities brengen geen verandering te weeg. Het komt aan op concreet handelen en maatregelen nemen. Het zou goed zijn als dit besef in de Omgevingsvisie wordt verwoord en ook dat dit best enige 'pijn' kan veroorzaken voor wat betreft ingesleten gewoontes van burgers.

Wonen

Met instemming constateren wij dat de meeste ambities in de concept Omgevingsvisie procesmatig worden beschreven, waarin keuzes als dynamische strategie worden gepresenteerd. Echter, bij de schets van de woningbouwopgave per dorp wordt de procesmatige dynamiek verlaten. Men beschrijft exacte aantallen bouwopgaves per dorp. Deze zijn ontleend aan een eerdere voorstudie, m.n. het woningmarktonderzoek en de scenariostudie over de vitaliteit van de kernen (Companen). De aantallen te bouwen woningen volgen uit een extrapolatie van historische trendmatige gegevens aangevuld met het toepassen van normgetallen voor het behoud van voorzieningen. Die normgetallen zijn echter gemiddelde beelden. Bovendien moeten we oog hebben voor verschillende kenmerken, sociale gelaagdheid en identiteiten van de dorpen. En daarbij bestaat er ook een boven dorpse samenleving (bijvoorbeeld: Maarsbergen leeft samen met Maarn en Woudenberg). Vitaliteit betekent bijvoorbeeld in Maarsbergen wat anders dan in Doorn. Ook staan we voor een historisch kantelpunt. Een aantal samenhangende maatschappelijke transitieopgaven komen op ons af: energietransitie, landbouw- en voedseltransitie, grondstoffendiscussie, vervoersmodellen enz. zullen hun sporen trekken in het gemeentebestuur.

Om deze redenen past het niet om in het visiedocument de woningbouwopgave op wiskundige wijze te benaderen met historische trendanalyses aangevuld met normgetallen waaruit dan exacte aantallen te bouwen woningen per dorp volgen.

De FGH onderkent dat er behoefte is aan extra woningen met name voor bepaalde doelgroepen zoals starters, ouderen en inwoners die een beperkt budget te besteden hebben. De inzet van de FGH is dat in de woningbehoefte wordt voorzien zonder dat de groene waarde van onze gemeente erop achteruit gaat. Immers, als woningbouw ten koste zou gaan van natuur spannen we het paard achter de wagen en komt de belangrijkste kernwaarde van GUH, een kwalitatief hoogwaardige leefomgeving, onder druk te staan.

Zonder dat dit met zoveel woorden in de Omgevingsvisie wordt vermeld, wordt gekozen voor het scenario "behoud voorzieningen" uit de eerder genoemde voorstudie, hetgeen neerkomt op een groei van 3390 woningen tot 2040. Dit is een stijging van 17% ten opzichte van het huidige aantal woningen. Dit aantal overtreft ruim het aantal dat gerealiseerd kan worden op potentiële inbreidingslocaties. Dit betekent dat er volgens deze doelstelling vrijwel zeker natuurwaarden zullen worden opgeofferd voor woningbouw.

De FGH pleit ervoor dat GUH zich niet vastlegt op het aantal te bouwen woningen, omdat er op beleidsniveau maar ook op elke specifieke locatie, een afweging moet kunnen worden gemaakt tussen het belang van de woningen versus het belang van behoud van natuur- en landschapswaarden. Mocht GUH

vasthouden aan een aantal te bouwen woningen dan zal de gemeente nu ook klare wijn moeten schenken en zich niet committeren aan het aantal woningen zonder dat duidelijk is waar deze moeten komen.

Hierbij hebben wij de volgende kanttekeningen:

1. De FGH is van mening dat er in principe niet gebouwd mag worden buiten de huidige rode contouren. De oppervlakte en kwaliteit van natuur en landschap mag niet achteruit gaan. Inbreidingsruimte dient maximaal benut te worden.
2. De Omgevingsvisie spreekt uitsluitend over het aantal woningen. Er wordt weliswaar aangegeven dat woningen voor senioren en starters prioriteit hebben, maar toch pleit FGH ervoor om de woningbehoefte duidelijker te specificeren en het woningbouwprogramma hierop nadrukkelijk af te stemmen. Omdat woningen in de hogere prijsklasse aantrekkelijker zijn voor projectontwikkelaars vrezen wij dat een te groot aantal te bouwen woningen niet ten goede komt aan de beoogde doelgroepen, terwijl het de druk op schaarse bouwruimte verhoogt.
3. FGH pleit er dan ook voor om gebruik te maken van wettelijke mogelijkheden om aankoop van woningen door mensen van buiten de gemeente die geen economische of historische banden met de gemeente hebben te beperken.
4. Het beleid zou moeten zijn om bouw van woningen die niet bereikbaar zijn voor de urgente doelgroepen te ontmoedigen of zelfs te verbieden en alle inbreidingslocaties te reserveren voor de bouw van woningen voor deze doelgroepen.
5. Behoud van alle voorzieningen is voor ons geen doel op zich. Wij erkennen dat het van grote waarde is als hechte dorpsgemeenschappen over bepaalde voorzieningen kunnen beschikken. Wij wijzen er echter op dat de meeste dorpskernen zich qua omvang niet in de buurt van een kritische ondergrens bevinden voor de meeste voorzieningen. Het gaat, zoals eerder aangegeven, altijd om een afweging. Weegt het hebben van keuze tussen meerdere scholen of supermarkten op tegen aantasting van groen, natuur of buitengebied?
6. Het is überhaupt de vraag of “behoud van voorzieningen” alleen behaald kan worden door te streven naar een bepaalde woningproductie. Het grote aantal verblijfsrecreatieplaatsen, die in toenemende mate geschikt worden gemaakt voor bezetting gedurende het gehele jaar, levert ook een draagvlak op voor de voorzieningen.
7. Voorts hebben we het ook over criteria die in de loop van de tijd aan sterke verandering onderhevig zijn. Zo zal de toename van online shopping een steeds groter aantal inwoners vereisen om een bepaald winkelvoorzieningsniveau te rechtvaardigen. Is dat een reden om steeds meer bij te bouwen? Daarnaast is het de vraag of bijvoorbeeld het grote aantal woningen dat in het stationsgebied van Driebergen-Zeist wordt gepland, veel zal bijdragen aan het economisch draagvlak van Driebergen-Rijsenburg, gezien de afstand tot het centrum van Zeist en de nabijheid van een station.
8. Als we spreken over aantallen inwoners en aantallen te bouwen woningen moeten we er rekening mee houden dat dit ook gepaard gaat met toenemende druk op de (overbelaste) infrastructuur. Al die woningen moeten bereikbaar zijn, vereisen parkeervoorzieningen, en verbruiken energie. Kortom het ruimtebeslag dat extra inwoners en woningen met zich meebrengt zal moeten meewegen in de afweging tussen bouwen en natuur- en landschapsbehoud.
9. In de Omgevingsvisie en de toelichtingen die daarbij worden gegeven, wordt gesuggereerd dat er geen tegenstelling zou bestaan tussen bouwen en behoud groene waarden. Hierbij valt de term “groen groeit mee”. Wij denken dat die tegenstelling er wel degelijk is. Natuurlijk is het een goede zaak als een verwaarloosd industrieterrein wordt omgebouwd tot woonwijk met veel groen, maar dat zijn uitzonderingen. Maar wij vragen ons ernstig af waar er in onze gemeente ruimte is om dat ‘groen’ mee te laten groeten met de groeiende oppervlakte voor woningbouw.

10. De FGH vindt een bouwhoogte van 6 bouwlagen in onze gemeente te hoog en niet passend bij het karakter van de dorpen.

Recreatie

In de Omgevingsvisie GUH wordt terecht geconstateerd dat er een spanning zit tussen de (verwachte) toename van de recreatiebehoefte in onze gemeente en het in stand houden (of liever verbeteren) van de natuurwaarden.

Vrijwel iedereen is het er over eens dat reeds nu, anno 2022, de recreatiedruk op veel plaatsen problematisch is geworden. De FGH vraagt zich dan ook af waar de extra ademruimte voor recreatie, die volgens de Omgevingsvisie nodig is, gevonden kan worden zonder dat natuur, landschap en biodiversiteit daar verder onder gaan lijden. Volgens de Omgevingsvisie moet gezocht worden naar een juiste balans, maar die balans is in de ogen van de FGH al uitgeslagen naar de verkeerde kant.

In het recent aangenomen nieuwe bestemmingsplan recreatieterreinen zijn ruimere mogelijkheden opgenomen voor verblijfsrecreatie hetgeen de balans vermoedelijk nog meer uit evenwicht zal brengen. Een duidelijk voorbeeld waar de balans tussen natuur en landschap enerzijds en recreatie anderzijds zeer uit evenwicht raakt, is het gebied ten noorden van Maarn. Er is daar een aantal grote recreatieterreinen/campings (deels op het grondgebied van Woudenberg), die veel ruimere mogelijkheden krijgen terwijl de plannen voor intensivering van de recreatiemogelijkheden rond het Henschotermeer daar nog een schepje bovenop dreigen te doen.

In vrijwel alle in de Omgevingsvisie beschreven gebieden wordt aangegeven dat men uitbreiding van recreatiemogelijkheden ziet. De gebieden zijn echter niet zo groot dat die recreatiemogelijkheden geen uitstraling hebben op de andere gebieden. Uitbreiding van recreatiemogelijkheden, waar dan ook, geeft druk op natuur en landschap in de gehele gemeente. Zonering lijkt het 'toverwoord' te zijn, maar een onderbouwing ontbreekt dat hiermee de natuur als geheel een kwaliteitsverbetering krijgt. En die kwaliteitsverbetering is hard nodig gezien de achteruitgang van de biodiversiteit.

In de concept Omgevingsvisie wordt gesteld dat *"naast recreatierijke zones ook recreatiearme zones blijven bestaan waar de natuur z'n gang kan gaan"*. De FGH pleit ervoor dat daarnaast ook recreatievrije zones worden benoemd waar de mens geen toegang heeft. Deze zouden dan, logischerwijs, met name in de het hart van natuurgebieden moeten liggen.

Ten aanzien van de balans tussen recreatie en natuur ziet de FGH voornamelijk wensdenken in de Omgevingsvisie, terwijl juist de realiteit onder ogen gezien moet worden: natuur en biodiversiteit zijn de laatste decennia steeds verder achteruit gegaan en dat vraagt om het radicaal keren van een trend. De FGH denkt dat, willen we de natuur en biodiversiteit niet verder onder druk zetten, juist een rem op de uitbreiding van de recreatiemogelijkheden noodzakelijk is. Voor wat betreft de verblijfsrecreatie is met de mogelijkheden die de huidige bestemmingsplannen bieden, de bovengrens bereikt.

Voor wat betreft de dagrecreatie dient vooral te worden ingezet op extensieve vormen van recreatie (wandelaar, fietser, natuurgenieter, rustzoeker). De GUH heeft duidelijk geen baat bij vormen van recreatie die neigen naar 'pretparken'.

De GUH heeft er wel baat bij dat recreanten de auto thuis laten en onze gemeente per OV of fiets dan wel de auto laten staan bij 'regiopoorten'. De FGH ziet dan ook met genoegen dat in de concept Omgevingsvisie verwoord is dat de GUH de recreanten hiertoe wil stimuleren.

Infrastructuur

Gezien het belang van onze gemeente voor natuur, nationaal park, groen woongebied en belangrijk groen uitloopgebied voor de nabijgelegen steden, zou het basale uitgangspunt moeten zijn om elke vorm van niet-

bestemmingsverkeer zoveel mogelijk te weren van de wegen die het gebied doorkruisen. Iedere beleidsrichting en ieder besluit dat effect heeft op verkeersstromen zou hieraan moeten worden getoetst.

De FGH juicht toe dat in de Omgevingsvisie wordt aangegeven dat de GUH wil streven naar een vermindering van het gemotoriseerd (vracht)verkeer (zowel in de dorpen als in het buitengebied), ruim baan wil geven aan fietsers en wil streven naar zowel goede OV-verbindingen als naar goede overstapmogelijkheden tussen fiets, auto en openbaar vervoer.

Hierbij wordt ook een aansluiting in Maarn van de A12 richting Arnhem genoemd. Positieve punten hiervan zijn de ontlasting van de oprit in Maarsbergen en mogelijk de ontlasting van de Tuindorpweg in Maarn. Het lijkt echter ijdele hoop om bij de verstedelijking van de regio te stellen dat dit niet mag leiden tot meer en zwaardere verkeersbewegingen. In zowel Driebergen, Maarn en Maarsbergen heeft onze gemeente te maken met belangrijke aansluitingen van provinciale wegen op de A12. Deze zijn van belang voor het particulier en bedrijfsmatig vervoer. Het is niet te verwachten dat dit op korte termijn zal veranderen, sterker nog, de druk op deze verkeersknooppunten zal vooralsnog alleen maar toenemen. Uitbreiding van de aansluiting in Maarn naar het oosten, leidt tevens tot een complexe aansluiting van de N227 op de A12, het aantrekken van extra (vracht)verkeer uit Leusden en Woudenberg en van (vracht)verkeer uit de richting van Doorn en Wijk bij Duurstede. Dat zou bovendien in Doorn wellicht leiden tot versterking van de problemen van de nu al als problematisch omschreven situatie op het kruispunt in het centrum van Doorn.

Gezien de complexiteit van dit onderwerp pleiten wij voor een grondige studie van de verkeersproblematiek in onze gemeente met in achtname van het in de eerste alinea van deze paragraaf genoemde uitgangspunt. Dit geldt niet alleen voor de hier genoemde mogelijke tweezijdige aansluiting in Maarn op de A12, maar ook op andere verkeersknooppunten in de gemeente zoals de gebrekkige doorstroming in Driebergen.

De FGH is voorstander van snelheidsbeperkingen op de provinciale en lokale wegen. Op de provinciale wegen zou de snelheid teruggebracht moeten worden tot maximaal 60 km/u en daar waar deze wegen door of vlak langs de dorpen gaan tot 50 km/u. Op de lokale wegen zou de maximumsnelheid in de dorpen teruggebracht moeten worden tot 30 km/u. Dit laatste op een veel grotere schaal dan nu het geval is. Naast invoering van deze maximumsnelheden benadrukt de Federatie dat handhaving hiervan een wezenlijk onderdeel is.

De FGH ondersteunt het streven naar een aanzienlijke verbetering van het openbaar vervoer. Zeker in de kleinere dorpen zal het fenomeen buurtbus/belbus verder moeten worden ontwikkeld. De gemeente zal zich wel moeten realiseren dat financiële ondersteuning hiervan vooralsnog onontbeerlijk is. Ook wil de FGH in dit kader pleiten voor een betere treinaansluiting richting Arnhem vanuit het treinstation Maarn zonder eerst met de trein naar Driebergen te moeten reizen.

De FGH is blij dat ingezet wordt op bereikbaarheid van de dorpscentra voor voetgangers en fietsers boven de bereikbaarheid per auto. Dit zou verder gestimuleerd kunnen worden door beperking van het aantal parkeerplaatsen.

Tevens zijn wij enthousiast over de verdere ontwikkeling van snelfietspaden. De gemeente moet er wel rekening mee houden dat het aantal recreanten binnen onze gemeente groot is en dat het combineren van snelfietsverkeer en recreatief fietsverkeer tot gevaarlijke situaties kan leiden.

Om alle voornemens en plannen op het gebied van duurzame mobiliteit te laten slagen, wil de FGH er echter wel op wijzen dat hierbij een mentaliteitsverandering bij de 'gemiddelde' inwoner noodzakelijk is. Hoe brengen we inwoners ertoe om niet eerst te kijken naar de auto en pas daarna naar de fiets? De meeste

autoritjes vinden immers nog steeds plaats op de korte afstand. Hetzelfde geldt voor gebruik van het openbaar vervoer.

Indeling in gebieden

De FGH is wat ongelukkig met de gehanteerde gebiedsindeling. Deze is met name geografisch bepaald. Daardoor worden er over de gebieden uitspraken gedaan die te generalistisch zijn; bijvoorbeeld *'Wij zien kansen voor uitbreiding van recreatiemogelijkheden'*. Dit gaat er aan voorbij dat de beschreven gebieden lang niet uniform zijn. Zo lopen NNN-gebieden en stiltegebieden dwars door de gekozen gebiedsindeling heen. De FGH had graag gezien dat hiermee bij de gebiedsgerichte beschrijvingen veel meer rekening gehouden zou zijn.

Aparte aandacht vraagt het gebied ten zuidwesten van Overberg. Dit gebied komt in de kaarten tweemaal voor: zowel bij de Noordelijke Flank als bij de Gelderse Vallei. Dit lijkt ons een fout in de gepresenteerde kaarten.